

Sygn. akt VI U 1713/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Mitros
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Żarkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lutego 2013 r. w S.

sprawy z wniosku J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 4 kwietnia 2012 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. D. prawo do emerytury od 14 lutego 2012 roku

Sygn. akt VI U 1713/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku J. D. z dnia 9 stycznia 2012 roku, odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając decyzję, organ rentowy wskazał, że odmówił zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) w C. od 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku z uwagi na fakt, że zakład pracy powołał się na przepisy resortowe i zarządzenie, które nie figuruje w wykazie przepisów.

Odwołaniem z dnia 14 kwietnia 2012 roku J. D. zaskarżył powyższą decyzję, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Ubezpieczony wniósł o uwzględnienie w jego stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) w C., podkreślając, iż niemożliwe jest dostarczenie przez niego innego dokumentu potwierdzającego pracę w warunkach szczególnych niż złożone do akt ZUS świadectwo pracy, z uwagi na okoliczność, że zakład, w którym pracował, został zlikwidowany

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. D. urodził się (...) roku. Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosił 26 lat i 24 dni.

Ubezpieczony nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego, nie pozostaje też w zatrudnieniu. Ostatnie zatrudnienie ubezpieczonego ustało z dniem 13 kwietnia 2006 roku. Wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył 9 stycznia 2012 roku.

Okoliczności niesporne, a nadto dowody:

- wniosek o emeryturę – k. 1-3 plik VI akt ZUS
- karta przebiegu zatrudnienia – k. 15 plik VI akt ZUS

W okresie od 1 sierpnia 1970 roku do 30 kwietnia 1992 roku J. D. zatrudniony był w (...) w C. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z dniem 1 sierpnia 1970 roku wnioskodawca rozpoczął pracę na stanowisku stażysty, następnie powierzono mu obowiązki monter-mechanika maszyn i urządzeń rolniczych. W marcu 1974 roku J. D. zaczął uczęszczać na Weryfikacyjny Kurs Spawania Elektrycznego, który kończył się egzaminem. Po pozytywnym ukończeniu kursu (w dniu 30 czerwca 1974 roku), z dniem 1 września 1974 roku wnioskodawcy powierzono obowiązki spawacza. Jako spawacz ubezpieczony pracował do końca zatrudnienia w (...) w C..

W okresie od dnia 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wykonując prace spawalnicze - spawanie gazowe i elektryczne. Ubezpieczony pracował wówczas w grupie kilku spawaczy, którzy zajmowali się spawaniem trójkątów hamulcowych do wagonów, kierownic i dmuchaw, a także dużych koryt do chlewów, bębnow do koszenia kukurydzy oraz elementów do dźwigów. Początkowo ubezpieczony pracował na małej hali produkcyjnej, natomiast pod koniec lat 70-tych, kiedy to wybudowano dwie duże hale, ubezpieczony wraz z grupą innych spawaczy, wykonywał prace spawalnicze w - znajdującej się w jednej z hal - specjalistycznej spawalni.

W okresie zatrudnienia w (...) w C. ubezpieczony przeszedł przeszkolenie w zakresie zabezpieczenia p.poż. prac spawalniczych w dniu 30 sierpnia 1980 roku a także kurs spawania w osłonie CO₂ II stopnia (1 września 1983 roku – 30 listopada 1983 roku). Dodatkowo w czasie zatrudnienia wnioskodawca przechodził jednodniowe egzaminy kontrolne (kwalifikacyjne) potwierdzające teoretyczne i praktyczne wiadomości z zakresu spawania (15 marca 1984 r., 19 maja 1986 r., 10 września 1988 r., 9 czerwca 1990 r.).

Z uwagi na charakter zatrudnienia ubezpieczonego, pracodawca wystawił mu w dniu 1 lipca 1992 roku świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując, że w ramach zatrudnienia w okresie od 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawalnicze, pracując na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego.

Razem z ubezpieczonym zatrudnieni byli E. K. (1), który zaczął pracę w (...) w 1973 roku, pełniąc funkcję mistrza produkcji m.in. ubezpieczonego, a następnie kierownika warsztatu oraz S. S. (1) i J. B. (1).

Dowód:

- zeznania świadka E. K., k. 53-53v akt sądowych
- zeznania świadka S. S., k. 54 akt sądowych
- zeznania świadka J. B., k. 83-84 akt sądowych
- zeznania ubezpieczonego, k. 54, w zw. z k. 85 akt sądowych

- kserokopia książeczki spawacza nr (...), k. 94-97
- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) w C., k.29-50 akt sądowych
- świadectwo pracy z dnia 1.07.1992 r., k. I/5 akt ZUS

Od 1 maja 1992 roku do 30 listopada 1992 roku J. D. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) Sp. z o.o. W okresie tym, w ramach swych obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze - spawanie elektryczne i gazowe.

Dowód:

- świadectwo pracy z dnia 30.09.1992 r., k. I/6 akt ZUS
- zeznania ubezpieczonego, k. 54, w zw. z k. 85 akt sądowych
- zeznania świadka J. B., k. 83-84 akt sądowych
- opinia z dnia 13.01.1993 r., k. 71
- karta obiegowa z dnia 30.09.1992 r., k. 73

W okresie od 10 maja 1993 roku do 21 sierpnia 1996 roku J. D. zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. w S.. W okresie tym, w ramach swych obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze - spawanie elektryczne i gazowe, pracując bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i nabrzeżach.

Dowód:

- świadectwo pracy z dnia 14.08.1996 r., k. I/8 akt ZUS
- zeznania ubezpieczonego, k. 54, w zw. z k. 85 akt sądowych
- zeznania świadka J. B., k. 83-84 akt sądowych
- zaświadczenie z dnia 30.08.1996 r., k. I/12 akt ZUS
- akta osobowe ubezpieczonego, koperta k. 67 akt sądowych
- świadectwo pracy z (...) Sp. z o.o. z dnia 19 września 2012 r. koperta k.58 akt sprawy

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się zasadne.

W niniejszym postępowaniu koniecznym było zbadanie zasadności odwołania od decyzji odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury, w której podstawą rozstrzygnięcia organu rentowego było nieudokumentowanie u ubezpieczonego wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z brzemieniem przepisu art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 tekst jednolity ze zm., dalej jako „ustawa emerytalna”), obowiązującym w dacie złożenia przez ubezpieczonego wniosku o emeryturę, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184. Przepis ten został znowelizowany

ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 6 czerwca 2012 r. poz. 637), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2013 roku. Obecnie powszechny wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 kwietnia 1952 r. do dnia 30 czerwca 1952 r., do których zalicza się ubezpieczony urodzony (...), wynosi co najmniej 66 lat i 6 miesięcy (art. 24 ust. 1b pkt 14 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej).

W myśl przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (to jest w dacie 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. wynoszący 25 lat dla mężczyzn.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Na skutek noweli z dnia 11 maja 2012 roku ustawodawca zarzucił wymóg rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Ustawa emerytalna nie zawiera katalogu prac uznawanych za prace wykonywane w szczególnych warunkach, odsyłając w tej mierze do przepisów wciąż obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 ze zm.). Przepis §4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi przy tym, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl przepisu §2 powołanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa stwierdza przy tym zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W załączniku do powyższego rozporządzenia, w punkcie 12 dziale XIV wykazu A, wskazano jako prace w szczególnych warunkach w transporcie prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowo-wodorowym.

W niniejszej sprawie bezspornym pozostaje, iż wnioskodawca osiągnął – na dzień wydawania decyzji – wiek emerytalny uprawniający go do skorzystania z wcześniejszej emerytury (60 lat) i że posiada wymagany powyższymi uregulowaniami udokumentowany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat). Bezspornym było również, że ubezpieczony w okresie od dnia 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku był zatrudniony w (...) w C., od dnia 1 maja 1992 roku do 30 listopada 1992 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) Sp. z o.o. oraz od dnia 10 maja 1993 roku do 21 sierpnia 1996 roku w (...) Sp. z o.o. w S.. Przedmiotem sporu pozostawało wyłącznie ustalenie, czy wypracowany przez ubezpieczonego okres pracy w wyżej wskazanych zakładach pracy należy uznać za okres pracy w szczególnych warunkach.

W ramach postępowania dowodowego Sąd dopuścił dowód z dokumentów zawartych w aktach emerytalnych ubezpieczonego oraz w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) w C., (...) oraz z (...). Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Zostały one

sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji oraz w sposób rzetelny, stąd też Sąd ocenił je jako wiarygodne. Prymat wiarygodności przyznał Sąd także zeznaniom świadków oraz korespondującym z tymi zeznaniami zeznaniom ubezpieczonego. Oceniając zeznania świadków Sąd miał na względzie, że przesłuchane osoby są osobami obcymi dla ubezpieczonego i nie mają żadnego interesu w tym by nieprawdziwie zeznawać na korzyść J. D., narażając się jednocześnie na odpowiedzialność karną. Zeznania przesłuchanych świadków były przy tym spójne, konsekwentne i zbieżne ze sobą wzajemnie, nie budząc jakichkolwiek wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności.

Ustalając charakter zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w C., Sąd zauważył, iż w zgromadzonej w niniejszym postępowaniu dokumentacji osobowej i płacowej dotyczącej J. D. jego stanowisko pracy określano nie tylko jako spawacz, ale również monter oraz mechanik maszyn i urządzeń rolniczych (w latach 70-tych). Konieczne było zatem ustalenie, jakiego rodzaju prace w rzeczywistości wykonywał ubezpieczony. Ubezpieczony wykazywał bowiem, iż od września 1974 roku, tj. od nabycia uprawnień spawalniczych wykonywał wyłącznie typowe prace spawalnicze.

Istotnym dowodem w tym zakresie okazała się książeczki spawacza wnioskodawcy, odzwierciedlająca przebieg jego pracy spawalniczej. Z zapisów książeczki spawacza nr (...) jasno wynika, iż w okresie od 30 marca 1974 roku do 30 czerwca 1974 roku J. D. przebył weryfikujący kurs spawania elektrycznego. W świetle powyższego, kierując się zasadami doświadczenia życiowego oraz logiką Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania ubezpieczonego, iż dopiero po odbyciu kursu spawania, na który został skierowany przez pracodawcę, pracował faktycznie wyłącznie w charakterze spawacza. Logicznym jest bowiem, że dopiero po odbyciu tego kursu można było formalnie powierzyć ubezpieczonemu obowiązki spawacza. Podkreślić ponadto należy, iż – jak wynika z zapisów książeczki spawacza – w trakcie zatrudnienia w (...) w C. J. D. odbywał liczne przeszkolenia spawalnicze w tym kurs spawania w osłonie CO₂ II stopnia w dniach od 1 września 1983 roku do 30 listopada 1983 roku, a także jednodniowe egzaminy kontrolne (kwalifikacyjne) w zakresie spawania elektrycznego i gazowego w dniach 15 marca 1984 roku, 19 maja 1986 roku, 10 września 1988 roku oraz 9 czerwca 1990 roku, co niewątpliwie świadczy o tym, że w trakcie zatrudnienia w (...) ubezpieczony musiał czynnie wykonywać zawód spawacza. Jednocześnie wskazać należy, iż w aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się kwestionariusz osobowy sporządzony przez J. D. w dniu 2 października 1977 roku, w którym zarówno w rubryce dotyczącej zawodu wykonywanego, jak i specjalności wykonywanej ubezpieczony wpisał „spawacz”. Mając na uwadze fakt, iż dokument ten został sporządzony w latach 70-ych, nie sposób przyjąć, że wówczas intencją wnioskodawcy było wprowadzenie w błąd co do charakteru rzeczywiście wykonywanej pracy, trudno bowiem przyjąć, aby 25-letni wówczas ubezpieczony zabezpieczał w ten sposób na przyszłość dowody niezbędne dla wykazania uprawnień emerytalno-rentowych.

Także z zeznań świadków i ubezpieczonego jednoznacznie wynika, że podczas zatrudnienia w spornym okresie w (...) w C. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze. Świadek E. K. (1) pracował w (...) C. od 1973 r. najpierw w dziale kontroli jakości, a następnie w charakterze mistrza produkcji m.in. ubezpieczonego. Miał zatem możliwość bezpośredniej obserwacji pracy ubezpieczonego. Świadek ten, dysponując uprawnieniami spawalniczymi i dozorowymi, sprawdzał jakość wykonanej przez spawaczy, w tym przez ubezpieczonego, pracy.

Również pozostali świadkowie - S. S. (1) i J. B. (1) - wskazywali na taki charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy.

Brak było jakichkolwiek dowodów podważających wiarygodność zeznań wymienionych wyżej świadków, którzy - jako osoby pracujące w tym samym zakładzie - posiadali miarodajną wiedzę co do charakteru pracy ubezpieczonego. Zgodnie bowiem z przepisem art. 233 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd orzekający w niniejszej sprawie miał szczególnie na uwadze, że swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wążąc ich moc oraz wiarygodność -

odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok SN z 10 czerwca 1999 r. II UKN 685/98 OSNAPiUS 2000/17 poz. 655).

Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadków, jak również ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez organ rentowy i nie została też w żaden sposób podważona. Dowody te nadto w sposób jednolity i wzajemnie ze sobą korespondujący wskazywały na słuszność podniesionych przez ubezpieczonego zarzutów. Oceniając je, zatem zgodnie z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego należało uznać je za w pełni wiarygodne. Nie należało także tracić z pola widzenia faktu, iż w ocenie samego pracodawcy ubezpieczonego, praca, jaką wykonywał, była pracą świadczoną w szczególnych warunkach, o czym świadczy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, które ubezpieczony otrzymał od pracodawcy w dniu 1 lipca 1992 roku.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, wskazać należy, że nie budziło – w ocenie Sądu - żadnych wątpliwości, iż w okresie od 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach uprawniającą do otrzymania wcześniejszej emerytury. W tym okresie ubezpieczony wykonywał bowiem – stale i w pełnym wymiarze czasu parcie – prace spawalnicze, a zatem prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przechodząc do dalszego toku rozważań Sąd uznał, że ubezpieczony również w okresach zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 1 maja 1992 roku do 30 listopada 1992 roku oraz w (...) Sp. z o.o. w S. od 10 maja 1993 roku do 21 sierpnia 1996 roku w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych, pracując w charakterze spawacza. W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy – w tym w szczególności akta osobowe ubezpieczonego z ww. okresów zatrudnienia, treść ustępu 4 punktu 8 świadectwa pracy z dnia 19 września 2012 r. ze Spółki z o.o. (...) oraz książeczka spawacza ubezpieczonego, jak również zeznania świadka J. B. (1) (współpracownika ubezpieczonego zarówno z okresu zatrudnienia w (...) jak i M.) oraz samego wnioskodawcy, daje podstawy do przyjęcia, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w ww. okresach niewątpliwie była pracą w warunkach szczególnych, którą należy doliczyć do okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Podsumowując, do okresu pracy w szczególnych warunkach należało doliczyć okres pracy w (...) w C. od 1 września 1974 roku do 30 kwietnia 1992 roku (tj. 17 lat, 8 miesięcy), okres pracy w (...) od 1 maja 1992 roku do 30 listopada 1992 roku (tj. 7 miesięcy) oraz okres pracy w (...) Sp. z o.o. w S. od 10 maja 1993 roku do 21 sierpnia 1996 roku (tj. 3 lata, 3 miesiące i 11 dni). Łącznie staż pracy J. D. wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych określonej wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.) wynosił zatem 21 lat, 6 miesięcy i 11 dni, tj. znacznie więcej aniżeli wymagane ustawą 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, skoro ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny uprawniający do wcześniejszej emerytury oraz legitymuje się okresem zatrudnienia w wysokości 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, Sąd - na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. D. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 14 lutego 2012 roku.

VI U 1713/12

Zarządzenie

1 Odnotować;

2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o apelacji;

3. Zwrócić ubezpieczonemu oryginał świadectwa pracy z dnia 19 września 2013 r., a w kopercie na k.,58 pozostawić odpis poświadczony za zgodność z oryginałem;

4. Przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.